

Predikan på söndagen före Domsöndagen 18 nov 2018

Evangeliet enligt Matteus kapitel 25, vers 1 - 13

Då blir det med himmelriket som när tio unga flickor gick ut med sina facklor för att möta brudgummen. Fem av dem var oförståndiga och fem var kloka. De oförståndiga hade tagit med sig facklorna men inte någon olja till dem. De kloka hade med sig både oljekrukor och facklor. När brudgummen dröjde blev alla dåsiga och föll i sömn. Vid midnatt hördes ett rop: 'Brudgummen är här, kom ut och möt honom!' Då vaknade alla flickorna och gjorde i ordning sina facklor. De oförståndiga sade till de kloka: 'Ge oss av er olja, våra facklor slocknar.' De kloka svarade: 'Den kan aldrig räcka både till oss och till er. Gå i stället och köp hos dem som säljer olja.' Men medan de var borta och köpte kom brudgummen. De som stod färdiga följde med honom in till bröllopfesten, och porten stängdes. Efter en stund kom de andra flickorna och ropade: 'Herre, herre, öppna för oss!' Men han svarade: 'Sannerligen, jag känner er inte.' Håll er därför vakna. Ni vet inte när dagen och timmen är inne.

Det drar ihop sig! Det drar ihop sig till avslutning av kyrkoåret. Det drar ihop sig till Domsöndag. Det drar ihop sig i texterna. Det blir allvarligt och skarpt läge. Samtidigt blir det snävt och faktiskt lite omänskligt, ungefär som världen runt omkring.

I tisdagskväll var vi ett 20-tal personer här och lyssnade till författaren, poeten och skribenten *Maria Küchen* på temat Metoo-Änsendå? Den första samlingen på vårt Än sen då-tema. Ett tema som både rymmer *Än sen då, hur viktigt kan det vara, vad spelar det för roll* och *Än sen då, vad händer, vart är vi på väg, hur ska det bli?* Förutom en briljant föreläsning om ett ytterst angeläget och svårt ämne så fick vi föra ett öppet och spännande samtal. Bland annat restes frågan om hur vi ska kunna förhålla oss till bibelord som är så långt ifrån det vi finner rimligt eller trovärdigt, också i meningen värt att tro på, att om vi måste tro på det som står så är risken stor att vi antingen tappar tron eller blir några vi vill vara.

Maria Küchen gav oss då en berättelse om sin syn på bibelns oerhört mångfacetterade berättande. Hon beskrev boken som en stor, stor, skog att vandra i. En skog där allt verkar finnas sådär som det är i de riktigt stora skogarna. Där, i skogen, finns det som skrämmer oss men där finns också den vilsamma gläntan. Där i skogen finns svampar som är goda och i allra högsta grad ätliga och de som vi absolut inte ska befatta oss med. Där i skogen är det mörkt och nästan omöjligt att veta riktningen och där i skogen sipprar ljuset fram och vi ser tydligt vart vi kan gå.

Och i denna skogssaga kunde vi nog alla hitta en vila i att berättelserna är många, olika, bra och mindre bra, begripliga och mindre begripliga... men vi vill hellre ha en skog att ta oss fram i än en välordnad park med träd i raka linjer.

Detta sätt att närma sig och kunna förhålla sig till bibelns berättelser är befriande men den kräver nog att vi gör upp med begrepp som att *Bibeln är den heliga skrift* eller att det vi läser är *Guds ord*. Tunga begrepp som hämmar vår fantasi och vår möjlighet att tillgodogöra oss allt det goda i boken... i skogen.

Så jag tänkte med denna bibelläsningssyn, som jag nog delat i många decennier men eftersom jag inte är någon skogs- eller naturmänniska har aldrig den goda bilden med skogen kommit till mig. Med detta befriande sätt att förhålla sig till texterna så kanske jag denna gång skulle strunta i min faiblesse för att kritisera och ifrågasätta texterna för att sedan förhoppningsvis och kanske till och med oftast komma fram till själva kärnan, essensen i berättelsen. Det där som faktiskt spelar roll i våra liv och som i kyrkans språk kallas evangelium, det glada budskapet.

Men låt mig ändå ge några exempel på vad jag vill välja att låta bli att kommentera... t.ex. den gammaltestamentliga texten med orden

Jag har beslutat att kalla samman folk och riken för att tömma min vrede över dem, all min glödande harm. Ty hela jorden skall förtäras av min lidelses eld.
Det där är inte roligt.

Och på samma sätt är slutklämmen i evangelieberättelsen inte heller särskilt rolig. När de unga kvinnor som varit lite slarviga med oljan till lamporna (och vem har inte varit det) i elfte timmen sprang iväg för att köpa ny olja (de försökte i alla fall) och kom för sent och ropade: *'Herre, herre, öppna för oss!'* Och då han, brudgummen, Jesus, Gud själv svarade: *'Sannerligen, jag känner er inte.'*

Vad är det för stil *Jag känner er inte!* Det är dålig stil.

Det är dessa ord i texterna och de hämmande konsekvenser de får som jag tänkte lämna därhän och istället fokusera på det väsentliga, själva kärnan, essensen.

När vi ska försöka förstå alla bibelns texter om, och frågor kring, *Vad ska jag göra för att få evigt liv* så får vi börja i Jesu svar. Svar som så gott som alltid handlar om; Vad vi ska göra med våra liv, med våra dagar, hur vi ska leva.

Så frågorna och texterna som tycks handla om livet efter döden handlar så gott som alltid om livet här och nu.

Evangeliet idag och alla andra dagar handlar om att hålla lågan, livslågan, vid liv. För att klara det i vår tid, i varje tid, men just nu är det vår tid, så måste vi lära oss att hushålla... hushålla med livet, engagemanget, så att inte lågan slocknar, brinner ut och vi blir utbrända.

Det är en balansakt av Guds nåde att hålla lågan vid liv, livslågan, livspusslet. I denna balansakt som är våra liv vill den kristna tron ge oss

stöd och hopp, formulerat som i de gamla orden från Jesaja bok *Det knäckta strået bryter han inte av, den tynande lågan släcker han inte.* Gud vill att vi ska hålla lågan vid liv och Gud vill att vi ska hushålla med våra liv så att de håller länge, länge.

I en kyrka, i en församling, frågar vi ofta efter engagemang och vi vill, vill och har behov av, att människor brinner för, engagerar sig i, bidrar till allt det goda vi tycker är vårt uppdrag. Som vi ber då vi samlat in vår gåva varje söndag, den ekonomiska gåvan som också den är ett uttryck för engagemang och god vilja... *Gud vi tackar dig för församlingens gåva och uppdrag; att finnas till för människor.* Det är det finaste vi kan vara, det finaste vi kan göra; finnas till för människor. Människorna är många och olika. Behoven är oändliga och vi kan inte fylla alla behov men vi vill ändå tro att vi tillsammans med varandra och med Gud kan vara till för människor. Vi säger nu och då *Kyrka är vi för andra, inte för oss själva... men nu och då är du och jag andra.* Vi är alla människor med behov, tillkortakommanden och förtjänster och det är i *tillsammansbeten* möjligheterna ligger. Ibland har vi behov av att bidra, engagera oss och ibland har vi behov av vila och eftertanke. Och båda dessa behov är djupt mänskliga, gudagivna, och kräver respekt.

Att hålla lågan vid liv och att tillåta sig att hushålla med oljan är den livsbalans vi har att sträva efter och det är i den pendelrörelsen vi måste våga leva. Och att leva tillsammans med varandra i samhälle och värld kräver att vi har respekt för de olika lägen i pendelrörelsen som människor befinner sig. Och aldrig, aldrig, värdera den ena högre än den andra. Att hålla lågan vid liv och att hushålla med bränslet gör att vi måste inse att vi inte kan göra allt och i alla fall inte nu eller på en gång. Och det gör att vi måste prioritera; vår tid, vårt engagemang, våra resurser.

Detta gäller givetvis på det personliga planet och säkert också i familj och umgänge och det gäller i föreningsliv, i kyrka och församling.

Och istället för att bli besvikna över att vi inte mår allt kan vi glädjas åt och försöka göra det vi mår med så gott vi kan och därutöver kan vi träna oss i att lita på Gud; *Det knäckta strået bryter han inte av, den tynande lågan släcker han inte.*

Gud vill, Gud lovar, att ge oss bränsle så att den tynande lågan inte slocknar.

Samma Gud vill att vi ska vara rädda om oss själva när lågan börjar tyna, det är inte fel att stiga av, att sätta sig bredvid.

Samma Gud vill att vi ska vara rädda om oss själva när lågan brinner stark, så att vi kan göra gott för andra, så att vi kan förmera livet men också då kan lära oss hushålla. Hushålla så att vi, också när lågan brinner stark och tydlig, tar oss tid för vila och eftertanke, kontemplation.

Om, och när, vi lyckas hantera den här balansakten så finns det så mycket gott liv att ta del av, att vara en del av, att leva av...

Peter LeMarc formulerar det i en livsbejakande sångtext med god verklighetsförankring och högtflygande drömmar.

Vad du än hört eller sett i tidningar och TV, skvaller och rykten, folk säger så mycket

Tro inte ett enda ord, det är bluff, det är båg, det är lögn...Vad alla andra än tycker.

Månen, himlen och dess stjärnor kommer alltid vara kvar, kommer alltid finnas där trots nätternas svärta.

Så även kärleken, min vän och dom som söker efter den om igen, om igen, alla hoppfulla hjärtan.

Så fortsatt längta, bitta mod, våga hoppas, våga tro

Tro på drömmar, ta ett kliv, vält den värld du lever i

Och var en galning, var naiv, det är det som håller oss vid liv

Det finns ett fönster i ditt rum och det står öppet dygnet runt, du kan se det om du lyfter blicken mot taket.

Därute ropar nån ditt namn med en tålmodig famn för dej att falla i tveklöst och naket.

Så när du gråtit bort din sorg och rivit ut alla dagar ur din dagbok och bränt alla bladen,

finns det en osjungen sång, som ingen hört ens en gång, den skrevs för din skull, om du vill ha den.

Så fortsatt längta, bitta mod, våga hoppas, våga tro

Tro på drömmar, ta ett kliv, vält den värld du lever i

Och var en galning, var naiv, det är det som håller oss vid liv.

Låt oss med varsamhet och engagemang ta oss an livet, möta varandra, leva med Gud och människor i den livets pendelrörelse som både rymmer en tynande låga och ett brinnande engagemang.

Amen

Vi sjunger psalm 841